

Status	Datum vergadering Gedeputeerde Staten	Eindtermijn
Openbaar	19 mei 2026	n.v.t.

Onderwerp

Ontwerpbesluit Vaststelling Natura 2000-beheerplan Donkse Laagten 2026 - 2032

Advies

1. Vast te stellen het ontwerpbesluit tot vaststelling van het Natura 2000-beheerplan Donkse Laagten voor de periode 2026-2032.
2. Vast te stellen de GS-brief aan Provinciale Staten over het ontwerpbesluit tot vaststelling van het Natura 2000-beheerplan Donkse Laagten voor de periode 2026-2032.
3. Te bepalen dat het ontwerpbesluit van het Natura 2000-beheerplan Donkse Laagten 2026-2032 medegedeeld wordt in het Provinciaal Blad en over de terinzagelegging een kennisgeving wordt geplaatst in het Provinciaal Blad.
4. Vast te stellen de publiekssamenvatting over het ontwerpbesluit Vaststelling van het Natura 2000-beheerplan Donkse Laagten 2026-2032

Besluit GS

Vastgesteld conform advies.

Bijlagen

- GS brief aan PS - Ontwerpbesluit Vaststelling Natura 2000-beheerplan Donkse Laagten 2026-2032
- GS-ontwerpbesluit Vaststelling Natura 2000-beheerplan Donkse Laagten 2026-2032
- Bijlage 1 Eindoordeel Natuurdoelanalyse
- Bijlage 2 Voortoets Huidig Gebruik Donkse Laagten
- Publicatie Provinciaal Blad Kennisgeving ontwerpbesluit Vaststelling Natura 2000-beheerplan Donkse Laagten 2026-2032 en terinzagelegging

Toelichting voor het College

Beheerplannen:

De provincie Zuid-Holland is bezig met het actualiseren van de twaalf Natura 2000-beheerplannen van de gebieden waarvan zij voortouwnemer is (voor de negen overige gebieden is of wordt het beheerplan opgesteld door een andere voortouwnemer). Het komende jaar zullen deze beheerplannen voor besluitvorming voorgelegd worden aan Gedeputeerde Staten en ter informatie worden aangeboden aan Provinciale Staten. Het Natura 2000-beheerplan Donkse Laagten 2026 is de 5e in de reeks. Provincie Zuid-Holland is voor dit gebied voortouwnemer. Eerder zijn voor de volgende gebieden het Natura 2000-beheerplan (in ontwerp) vastgesteld: Coepelduynen, Nieuwkoopse Plassen & De Haeck, Oudeland van Strijen en Meijendel & Berkheide.

In de Natura 2000-beheerplannen is per Natura 2000-gebied uitgewerkt hoe Natura 2000-doelen er op dat moment voor staan, en welke maatregelen (in het gebied) nodig zijn om de doelen te bereiken. Het opstellen van Natura 2000-beheerplannen is een wettelijke taak van Gedeputeerde Staten op grond van de Omgevingswet (artikel 3.8 lid 3).

Het beheerplan geeft ook duidelijkheid over de ruimte die er is voor bepaalde activiteiten (huidig gebruik) en economische ontwikkelingen. In het beheerplan is getoetst welke activiteiten zonder vergunning doorgang kunnen vinden. Er zijn geen vrijstellingen van de vergunningplicht opgenomen.

Voor elke nieuwe of veranderende activiteit dient er een voortoets, passende beoordeling of ADC-toets te zijn gemaakt (artikel 11.21 Bal). In het beheerplan is aangegeven voor welke activiteiten, op basis van de voortoets, geen vergunning nodig is of waarvoor een passende beoordeling moet worden uitgevoerd. Deze voortoets is door de ODH gecontroleerd en beoordeeld. Alle nieuwe of veranderende activiteiten zullen opnieuw getoetst moeten worden op het effect op de instandhoudingsdoelstellingen.

Het beheerplan vormt (mede) het toetsingskader voor vergunningverlening. Wanneer er niet op tijd een nieuw beheerplan kan worden vastgesteld, kan dat problemen opleveren met vergunningverlening (omdat de beoordeling wordt gebaseerd op verouderde informatie) en in sommige gevallen met de uitvoering van maatregelen (omdat daarvoor de onderbouwing ontbreekt).

Donkse Laagten:

Het Natura 2000-gebied Donkse Laagten is 190 ha groot en omvat een veenweidegebied in de gemeente Molenlanden. Donkse Laagten is een bijzonder natuurgebied bestaande uit vochtige en natte graslanden op afgetichelde percelen, gelegen in Polder Langenbroek en in een gedeelte van Polder Kortenbroek.

De instandhoudingsdoelen voor Donkse Laagten worden allen behaald (areaal geschikt slaap- en rustplaats). De waargenomen negatieve trend in aantallen van de kleine zwaan, de aanzienlijke schommelingen in het maximaal waargenomen aantal kolganzen worden veroorzaakt door factoren die buiten de begrenzing van Donkse Laagten gelegen zijn.

Recent is ook de grutto als instandhoudingsdoel aangewezen (aantal broedparen, areaal foerageergebied en areaal slaap-en rustplaats). Deze doelen worden in het aankomende Natuurdoelanalyse verder uitgewerkt en in het beheerplan is hiervoor een onderzoeksmaatregel opgenomen. Het belangrijkste knelpunt op dit moment in het Natura 2000 gebied is het consequent uitvoeren van de monitoring (de slaapplaatstellingen uitvoeren).

Aanvullend op de maatregelen voor de komende beheerplanperiode en het regulier beheer, is een onderzoeksmaatregel opgenomen om te achterhalen welke maatregelen in de toekomst kunnen worden getroffen om het gebied voor de grutto verder te optimaliseren. Daarnaast is voor de kernopgave Vochtige graslanden als maatregel het verplaatsen van een peilscheiding opgenomen.

Doormiddel van onderzoek en monitoring houdt de provincie de ontwikkelingen en de effecten van de maatregelen in de gaten en zal bij de herziening van dit beheerplan (en zo nodig eerder bij de tweejaarlijks APK) worden bepaald of voortzetting dan wel aanvulling en/of bijsturing nodig is.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW	: € 0,00
Programma	: Ambitie 5 - Versterken natuur in Zuid-Holland
Financiële risico's	: Er zijn geen financiële risico's.

De maatregelen die opgenomen zijn in het nieuwe beheerplan zullen gefinancierd worden vanuit bestaande middelen vanuit Natuurpact en Programma Natuur (SPUK 2). Hiervoor lopen subsidietrajecten.

Juridisch kader

Dit ontwerpbesluit tot vaststelling van het beheerplan wordt gepubliceerd in het Provinciaal Blad, waarna over de terinzagetermijn een kennisgeving wordt gepubliceerd in het Provinciaal Blad. Tijdens de inzagetermijn kan een zienswijze worden ingediend bij de provincie Zuid-Holland over dit ontwerpbesluit tot vaststelling van het beheerplan. Na de behandeling van de zienswijzen en het definitieve besluit is geen beroep bij de Rechtbank Den Haag mogelijk. Een eventueel beroep kan zich namelijk alleen richten tegen besluiten voor zover gericht op rechtsgevolgen. In het geval van de Natura 2000-beheerplannen is dat alleen het geval wanneer er vergunningvrije gevallen zijn opgenomen, dat is in dit beheerplan niet het geval.

Voorafgaande besluitvorming

Het Aanwijzingsbesluit is vastgesteld door het toenmalige Ministerie van LNV op 24 maart 2000. Hierin is de begrenzing van het gebied opgenomen en is aangegeven voor welke typen natuur (VHR-soorten) het gebied belangrijk is. Op 1 november 2015 hebben GS ingestemd met de vaststelling van het beheerplan Donkse Laagten 2015 - 2021. Op 20 april

2021 besloot GS tot een verlenging van dit beheerplan met 4 jaar (PZH-2021-771074622¹), waarmee het beheerplan een looptijd had tot 1 november 2025.

Proces

Het voorliggende Natura 2000-beheerplan wordt (op grond van artikel 3.8 Omgevingswet) vastgesteld door Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland in de rol van bevoegd gezag.

De procedure is als volgt:

- Het bevoegd gezag stelt eerst in ontwerp het Natura 2000-beheerplan Donkse Laagten 2026-2032 vast. Provinciale Staten worden hierover geïnformeerd door middel van een GS-brief (zie bijlage);
- Het ontwerp van het beheerplan wordt vervolgens ter inzage gelegd, waarbij iedereen een zienswijze kan indienen. Het bevoegd gezag beoordeelt deze zienswijzen en past het plan hierop al dan niet aan;
- Vervolgens stelt het bevoegd gezag (Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland) het plan definitief vast.

Participatie en rolneming

Dit beheerplan is opgesteld door de provincie Zuid-Holland in samenwerking met RoyalHaskoningDHV. Relevante gebiedspartijen zijn betrokken door deel uit te maken van de projectgroep of de adviesgroep. Tijdens meerdere overleggen met de projectgroep en de adviesgroep was gelegenheid voor de betrokken partijen om hun belangen in te brengen, input te leveren en vragen te stellen. Deze input is, voor zover mogelijk, verwerkt in het beheerplan.

Projectgroep / Adviesgroep:

- Provincie Zuid-Holland
- Staatsbosbeheer
- Gemeente Molenlanden
- Waterschap Rivierenland
- Omgevingsdienst Haaglanden
- Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid
- Wildbeheereenheid Alblasserwaard

Binnen de provincie zijn verschillende afdelingen en programma's betrokken bij de totstandkoming van dit beheerplan, waaronder Monitoring, Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ) en Omgevingsdienst Haaglanden (ODH). Hierbij zijn de wettelijke kaders voor participatie gevolgd met als doel te komen tot een door de omgeving gedragen beheerplan. Specifiek gaat het om de volgende beleidsvelden/opgaven:

Boerenlandvogels: Donkse Laagten is een belangrijk broed-, foerageer- en overnachtingsgebied voor boerenlandvogels, waaronder de grutto.

¹ [Verlengen beheerplannen | Provincie Zuid-Holland](#)

ZHPLG: Het Natura 2000 gebied ligt in ZHPLG-kerngebied Veenweiden. Tevens wordt het vermeld in het ZHPLG-gebiedsplan Alblasserwaard

Monitoring: Met team monitoring zijn de waargenomen aantallen en trends afgestemd, welke monitoring er in Donkse Laagten plaatsvindt en de wijze waarop deze plaatsvindt.

Communicatiestrategie

Het ontwerpbesluit tot vaststelling van het Natura 2000-beheerplan wordt onder de Omgevingswet gepubliceerd in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Van het besluit en de publicatie hiervan in het DSO wordt een mededeling gepubliceerd in het provinciaal blad. Particuliere eigenaren en de omgeving worden geïnformeerd over de terinzagelegging door middel van bewonersbrieven.